

Қазақстан Республикасы Ұлттық ұланының техникалық тәрбие құралдарының және басқа да мәдени-ағарту мүлкінің, әскери газеттер мен журналдар баспаханаларының полиграфиялық жабдықтар жиынтықтарының заттай нормаларын бекіту туралы

Қазақстан Республикасы Ішкі істер министрінің 2015 жылғы 20 сәуірдегі № 375 бұйрығы. Қазақстан Республикасының Әділет министрлігінде 2015 жылы 14 желтоқсанда № 12411 болып тіркелді

Қазақстан Республикасы Бюджет кодексінің 69-бабының 2-тармағына сәйкес

Б Ұ Й Ы Р А М Ы Н :

1. Қоса беріліп отырған Қазақстан Республикасы Ұлттық ұланының техникалық тәрбие құралдарының және басқа да мәдени-ағарту мүлкінің, әскери газеттер мен журналдар баспаханаларының полиграфиялық жабдық жиынтықтарының заттай нормалары

бекітілсін.

2. Қазақстан Республикасы Ұлттық ұланының Бас қолбасшылығы (Р.Ф. Жақсылықов) заңнамада белгіленген тәртіппен:

1) осы бұйрықты Қазақстан Республикасы Әділет министрлігінде мемлекеттік тіркеуді;

2) осы бұйрықты мемлекеттік тіркегеннен кейін күнтізбелік он күн ішінде мерзімді баспа басылымдарында және "Әділет" ақпараттық-құқықтық жүйесінде ресми жариялауды;

3) бекітілген нормалар бойынша сатып алуды республикалық бюджеттен тиісті жылдарға бөлінген қарожат шегінде кезең-кезеңімен жүзеге асыруды;

4) осы бұйрықты Қазақстан Республикасы Ішкі істер министрлігінің интернет-ресурсында орналастыруды қамтамасыз етсін.

3. Осы бұйрық алғаш ресми жарияланған күнінен кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі.

M и н и с т р

полиция генерал-полковнігі

K. Қасымов

"КЕЛІСІЛДІ"

Қазақстан

Республикасының

Каржы

министрі

Б. Т.

Сұлтанов

2015 жылғы 16 қараша

Қазақстан

Ішкі

2015

істер

жылғы

Республикасы

министрінің

20

сәуірдегі

Қазақстан Республикасы Ұлттық ұланының техникалық тәрбие құралдарымен және басқа да мәдени-ағарту мүлкімен, әскери газеттер мен журналдар баспаханаларының полиграфиялық жабдықтар жиынтықтарымен жабдықтаудың заттай нормалары

№ 1 заттай норма

Қазақстан Республикасы Ұлттық ұланының әскери басқарма органдары мен бөліністерін техникалық тәрбие құралдарымен және басқа да мәдени-ағарту мүліктерімен қамтамасыз ету

P/ с №	Атауы	Өлшем бірлігі	Норма бойынша тиісті	Пайдалану мерзімі	Заттай нормаларды қолдану саласы	Заттай нормаларды анықтауды және қолдануды нақтылайтын сипаттамалар
1	2	3	4	5	6	7
1	Теледидар	дана	1	7 жыл	Ұлттық ұлан Бас қолбасшылығының, өндірлік қолбасшылықтардың (бұдан әрі - ӨҚҚ), әскери-оку орындарының (бұдан әрі - ӨОО), бригадалардың, полктардың, Бас басқарма (ӨҚҚ басқармасы) бастықтарының, ЖОО кафедраларының кабинеттері, рота, мәдени-танымдық орталық (бұдан әрі - МТО), клубтар, әскери қарауыл (әскери жедел резерв), жеке орналасқан бөліністер (бұдан әрі - ЖОБ), баспахана және әскери газеттердің	Теледидар (теледидар қабылдағыш) – сымсыз арналар немесе арна бойынша берілетін суреттер мен дыбыстыарды (оның ішінде бейнесигналды енгізу қондырығысынан келетін теледидар бағдарламалары немесе сигналдарды, мысалы бейне магнитофондардан немесе

					редакциялары, фото-бейнестудия, спортық команда, эскери оркестрлер, госпиталь (лазарет).	DVD-ойнатқыштan) қабылдауға арналған күрүлғы.
2	DVD ойнатқыш	дана	1	7 жыл	Ұлттық ұланның, Эскери институттың, эскери бөлімдердің	DVD-ойнатқыш оптикалық дискіден ақпараттарды есептеу үшін оптикалық жетектері бар автономдық күрүлғы.
3	Музыкалық орталық	дана	1	7 жыл	(бұдан әрі - ӨңҚ), Бас басқарма (ӨңҚ басқармасы) бастықтарының, Ж О О кафедраларының кабинеттері, рота, МТО, клубтар, эскери қарауыл (эскери жедел резерв), ЖОБ, баспахана және эскери газеттердің редакциялары, фото-бейнестудия, спортық команда, лазареттер.	Музыкалық орталық - бірынғай құрылғы түрінде орындалған, әртүрлі тасушылармен жұмыс істеуге мүмкіндік беретін, жоғары сапалы дыбыс жаңғырықты аппаратураның тұрмыстық кешені.
4	Спутниктік телеантенна	дана	1	7 жыл	МТО, клубтар, эскери қарауыл (эскери жедел резерв), ЖОБ, бригадалар, полктар, батальон.	Спутниктік антенна - сигнал қабылдау (немесе беру) үшін.
5	Бейнекамера	жынытық	1	7 жыл	МТО, клубтар, ЖОБ, ансамбль, редакция, Эскери институттың кафедралары, ӨңҚ колбасшылығы, спортық команда.	Қазақстан Республикасы Ұлттық ұланының шенберінде өткізілетін деректі-оку фильмдерінің бейне түсірілімдерін, бейнероликтерді, жаттыгуларды және іс-шараларды өткізу үшін.
6	Дыбыс күшейткіш аппаратура	жынытық	1	7 жыл	МТО, клубтар, ЖОБ, ансамбль, редакция, Эскери институттың кафедралары, ӨңҚ колбасшылығы, спортық команда.	Дыбысты күшейтуге арналған техникалық құрал.
7	Электрмузыкалық құрал	жынытық	1	7 жыл	МТО, клубтар, ансамбль.	Электр сигналдарын күшейту және көркейту, электрондық аппараттардың көмегімен жинақтау, нәтижесінде дыбыс жасалатын музыкалық құрал. Өзіндік тембрі бар, әртүрлі құралдарды еліктіре алады. Электр музыкалық құралдарға терменвокс, электр гитаралар, электр органдар және т.б. жатады.
						Цифрлық фотоаппарат -оптикалық суреттерді жазу үшін жарық сезгіш

8	Фотоаппарат	жиынтық	1	7 жыл	МТО, клубтар, ЖОБ, ансамбль, редакция, Эскери институттың кафедралары, ӨңҚ қолбасшылығы, спорттық команда.	материалдың орнына жартылай өткізгішті фотоматрица мен цифрлық есте сақтайтын күрылғы, пайдаланылатын фотоаппарат. АДТ көмегімен матрицадан шығатын тенденс сигнал цифрлық файлдарға айналады және фотоаппараттың немесе басқа сыртқы күрылғының жинағышында жазылады.
9	Баян	дана	1	7 жыл	МТО, клубтар, ансамбль.	Баян - бастармен және дайын (аккордтық) немесе дайын-таңдаған алынған музыкаға ілесетін, оң клавиатурадағы толық хроматикалық дыбыс үйлесім қатарындағы түймелі-пневматикалық музикалық аспап.
10	Пианино	дана	1	10 жыл	МТО, клубтар, ансамбль.	Пианино - ішекті-клавишалық музикалық аспап, фортепианоның бір түрі, оның ішектері, декасы және механикалық бөлігі көлденең емес, тігінен орналасқан, осының салдарынан пианино рояльға қарағанда аз орын алады.
11	Ішекті халық аспаптар оркестрі	жиынтық	1	7 жыл	МТО, клубтар.	Оркестр домбыра мен балалайка, сондай-ақ гусли, баян, жалейка тұқымдастырылған аспаптарынан және басқа да халық аспаптарынан тұратын құрал.
12	Шағын эстрадалық оркестр	жиынтық	1	7 жыл	МТО, клубтар.	Шағын эстрадалық оркестр – бұл музыканышылардың-аспапшилардың шағын ұжымы. Камералық ансамбльден айырмашылығы, оркестрде оның кейбір музыканышлары унисонда ойнайтын топтар құрады.
13	Бильярд клубы (ұлкен)	жиынтық	1	10 жыл	МТО, клубтар, спорттық команда.	Бильярдтық клуб – ерекше ережелер бойынша арнайы үстелде шарапармен ойнау ойны. МТО және әскери бөлімдердің клубтарында орнатылады.
14	Үстел ойындары (дойбы, шахмат, домино)	жиынтық	1	2 жыл	МТО, клубтар, желілік батальондар, рота, әскери қарауыл (әскери жедел резерв), ЖОБ, спорттық команда, оркестрлер, ансамбль.	Үстел ойындары - шағын заттар жиынтығына қатысты айла-шарғы жасауға негізделген ойын, ол толығымен үстелде немесе ойыншының қолында жайғаса алуы мүмкін. Үстел ойындарының құрамына арнайы алаң ойындары, карточкалық ойындар, сүйек және басқа ойындар кіреді.
15	Гитара	жиынтық	2	2 жыл	МТО, клубтар, желілік батальондар, рота, әскери қарауыл (әскери жедел резерв), ЖОБ, спорттық команда.	Танымал шертпелі ішекті музикалық аспап (көбіне әр түрлі 6 ішекті болып келеді), дыбысталуы іші қуыс корпустың есебінен күшеге асырылады. Заманауи акустикалық гитаралардың жан-жақты дыбыс түсіргіші болуы мүмкін.
					МТО, клубтар, желілік батальондар, рота, әскери қарауыл	Домбыра - бұл шертпелі музикалық аспап, ол түрік халықтарының

16	Домбыра	жиынтық	2	2 жыл	(әскери жедел резерв), ЖОБ, спорттық команда.	мәдениетінде кездеседі. Груша тәрізді және өте ұзын грифпен қазақ халқының еki ішекті шертпелі музикалық аспабы.
17	Әртүрлі тақырыптағы фильмдер	жиынтық	1	2 жыл	МТО, клубтар, желілік батальондар, рота, әскери қарауыл (әскери жедел резерв), ЖОБ, спорттық команда, ансамбль, оркестрлер.	Әртүлі тасымалдағыштағы фильмдер жиынтығы.
18	Жарық техникасы бар концерттік сахналық аппаратура	жиынтық	1	7 жыл	МТО, клубтар, ансамбль.	Жарық техникасы (түрлі-түсті музыкасы) бар концерттік сахналық аппаратура - бұл концерттер мен арнайы қойылымдарды қамтамасыз етуге арналған динамикалық түрлі-түсті музикалық (жарық музикалық) құрылғы.
19	Шағын дискілер ойнатқышы	дана	1	7 жыл	МТО, клубтар, ансамбль, әскери оркестрлер.	Шағын дискілер ойнатқышы - бұл ерекше құрал-жабдық. Әртістердің, көркем өнерпаздардың (өлең) орындауларын ұйымдастыру үрдісінде кіші дискілерді, лазерлік CD - дискілерді ойнату және жазу үшін қажет.
20	Компьютермен және экранмен бірге мультимедиялық проектор	жиынтық	1	7 жыл	МТО, клубтар, ансамбль, бригада, полк.	Мультимедиялық проектор - автономдық оптикалық құрал, ол проекторға келіп түсетін ақпараттарды экранда үлкейтіп көрсету көмегімен үлкен экранда тайпақ тегіс кескінін құрады.
21	Софиттер	жиынтық	1	7 жыл	МТО, клубтар.	Софит - электрқөтермесінің көмегімен сахнады көтеретін және түсіретін жарық құралдарын ілуге арналған металл арматура.
22	Радиомикрофондар	жиынтық	2	5 жыл	МТО, әскери бөлімдердің клубтары, ансамбль, әскери оркестрлер.	Микрофон – аракашықтықта дыбыстарды сымсыз жеткізу үшін дыбыс тербелісі электрлікке қайта өзгеруі.
23	Мерзімдік басылым*	дана	1	-	ҰҰ Бас колбасшылығы, ӨңҚ , ЖОО, бригадалар, полктер, ҰҰ Бас колбасшылығы және ӨңҚ Бас басқармасының, бөлімдерінің және қызыметтерінің бастықтары, роталар , МТО, клубтар, әскери қарауыл (әскери жедел резерв), ЖОБ, баспахана және әскери газеттердің редакциялары,	Мерзімдік басылым – бұл газеттер мен журналдар, олар: - әскери қызыметшілердің ой-өрісін көңейтуі; - Қазақстан Республикасы Парламентімен қабылданған заңнамаларды ресми турде жарияланғандығымен танысу; - әскерлердің жеке құрамын пункттің тұрақты орналасқан жеріндегідей,

				фото-бейнестудия, спорттық команда, эскери оркестрлер, госпиталь (лазарет).	сөндай-ақ далалық жағдайларда да акпараттандыруды жүргізу үшін қажет.
--	--	--	--	---	---

Е ск е р т п е :

•* - мерзімдік басылымға жазылу бірінші басшы бекіткен тізімге сәйкес үйімдастырылады.

№ 2 заттай норма

Қазақстан Республикасы Ұлттық ұланының редакциялары мен баспаханалары үшін полиграфиялық жабдық, фото-бейнестудия үшін жабдық

P/c №	Атауы	Олшем бірлігі	Норма бойынша тиісті	Пайдалану мерзімі	Заттай нормаларды қолдану саласы	Заттай нормаларды анықтауды және қолдануды нақтылайтын сипаттамалар
1	Диктофон портативті)	(дана	1	7 жыл	Ұлттық ұлан Бас қолбасшылығының (бұдан әрі - ҰҰ БҚ), ӨңҚ және ЖОО эскери газеттері мен журналдарының редакциялары және баспаханалары.	Диктофон - оны кейін тыңдау және транскрипциялау мақсатында ауызша сөздерді жазу және жаңғыруға арналған құрылғы.
2	Цифрлық және пленканы басуға арналған стационарлық фото-зертхана	жынытық	1	7 жыл	ҰҰ БҚ бейнестудиясы.	Стендтерді ресімдеу үшін мұрағаттық пленкалар мен цифрлық фотосуреттерді басып шыгару үшін
3	Фото-бейнестудияға арналған аппаратура	жынытық	1	7 жыл	ҰҰ БҚ бейнестудиясы.	Аэросъемкаларға арналған аппаратура.
4	Плоттер	дана	1	10 жыл	ҰҰ БҚ, ӨңҚ және ЖОО эскери газеттері мен журналдарының редакциялары және баспаханалары.	Плоттер - электрондық сыйбалардың, карталардың, суреттердің және басқа да графикалық ақпараттардың қағаз көшімелерін алуға арналған құрылғы. Көрнекі үгіттердің кең форматты басылымдары үшін пайдаланылуы мүмкін.
5	Сым тігетін бір аппаратты машина	жынытық	1	7 жыл	ҰҰ БҚ, ӨңҚ және ЖОО эскери газеттері мен журналдарының редакциялары және баспаханалары.	Қазақстан Республикасы Ұлттық ұланының бөлімшелері мен бөліністері бойынша тарату үшін ұлкен көлемде кітаптарды сыммен тігіп шығару үшін қажет.
					ҰҰ БҚ, ӨңҚ және ЖОО эскери газеттері	Көшіру аппараты - қағазда және басқа да материалдарда күжаттардың, фотосуреттердің, суреттердің және басқа да екі

6	Көшіру-көбейту машины	жиынтық	1	7 жыл	мен журналдарының редакциялары және баспаханалары.	калыпты кескіндердің көшірмелерін алуға арналған құрылғы. Баспаханалық машиналарға қарағанда аз тиражды кітаптарды, мұқабаларды және т.б. дайындау үшін пайдаланылуы мүмкін.
7	Үш түсті ризограф	жиынтық	1	7 жыл	ҰҰ БҚ, ӨҢҚ және ЖОО әскери газеттері мен журналдарының редакциялары және баспаханалары.	Үш түсті ризограф - басатын элементтерді құру үшін нысандық материалда (мастер-ленка) шағын тесіктерді қызумен күйдіріп жасалған, баспа нысанын пайдалана отырып жасалған баспа. Ризографияны бір түсті немесе көп түсті қағаздарда шұғыл көбейту үшін пайдаланады (тольк түсті баспа мүмкін емес). Бұл тәсіл (20-дан 1.000 данага дейін) көп емес тираждар өнімін басу кезінде экономикалық түрде тиімді. Тұпнұсқа ретінде қағаз құжаттары немесе файлдар пайдаланылуы мүмкін.
8	Ламинатор	дана	1	10 жыл	ҰҰ БҚ, ӨҢҚ және ЖОО әскери газеттері мен журналдарының редакциялары және баспаханалары.	Ламинация – пленкамен жабу жолымен акпарааттарды механикалық зақымдардан қорғауга арналған жабдық.
9	Қағаз жойғыш	дана	3	10 жыл	ҰҰ БҚ бейнестудиясы.	Қағаздарды ұнтақтау және жою бойынша жабдық.
10	Фотооптика	дана	6	7 жыл	ҰҰ БҚ бейнестудиясы.	Фото түсірілімдер мен фото материалдардың сапасын арттыру үшін.
11	Жарыктандыру күралдарының жиынтығы	жиынтық	1	7 жыл		Студиялық фото түсірілімдер мен бейне түсірілімдерді жүргізу үшін.
12	Сканер	дана	2	10 жыл	ҰҰ БҚ, ӨҢҚ және ЖОО әскери газеттері мен журналдарының редакциялары және баспаханалары.	Сканер - бұл қандай да бір объектіні (әдетте кескінді, мәтінді) талдап, объекті кескінінің цифрлық көшірмесін жасайтын құрылғы . Бұл көшірмені алу үдерісін сканерлеу деп аталады.
13	Степлер (электрлік)	дана	3	7 жыл		Степлер - қағаз парақтарын металл қапсырмалармен бекітүге арналған құрылғы.
						Фольгамен өрнектеу үшін пресс сығып шығаратын

14	Өрнектеуге арналған пресс	дана	1	10 жыл	ҰҰ БҚ, ӨңҚ және ЖОО әскери газеттері мен журналдарының редакциялары және баспаханалары.	тарауға фольганы бір уақытта жаншып, әртүрлі материалдарға кескіндерді сыйып шығаруға арналған. Кескін металл, резенке немесе полимерлік клишелердің көмегімен беріледі, олар өрнектеу үшін жылыту элементтерінің прессаларында бекітіледі.
15	Металл пружиналы кітапша жасағыш	дана	1	10 жыл	ҰҰ БҚ, ӨңҚ және ЖОО әскери газеттері мен журналдарының редакциялары және баспаханалары.	Кітапша жасағыш жабдық парапттарды бекіту және фальцевалдау операцияларын орындау жолымен көп бетті кітапшаларды, буклеттерді, журналдарды және дәптерлерді шұғыл дайындауға арналған.
16	А3+форматындағы цифрлық басу машинасы	жиынтық	2	7 жыл	ҰҰ БҚ, ӨңҚ және ЖОО әскери газеттері мен журналдарының редакциялары және баспаханалары.	А3+форматындағы баспа машинасы - кез келген типтегі қағаздар мен картондарды қолдана отырып желімделген қағаз блоктарын дайындауға арналған. Блоктарды желімдеу үзбелі блоктар түрінде мұқаба ретінде және мұқабасыз жүргізуге болады. Мұқаба ретінде қағаз, картон, ПВХ және т.б. кез келген мұқабалық материалды пайдалануға болады.
17	Терможелімдеу машинасы	жиынтық	1	7 жыл	ҰҰ БҚ, ӨңҚ және ЖОО әскери газеттері мен журналдарының редакциялары және баспаханалары.	Терможелімдеу машинасы – бұл терможелімдеу түбіршігінде кітаптарды немесе кітапшаларды дайындауға арналған аппарат.
18	Биговальдау машинасы	дана	1	7 жыл	мен журналдарының редакциялары және баспаханалары.	Биговка - қағаз бетінде тіп-тік атыздарды безектеу операциясы. 175 г/м ² тығыздығымен қағады немесе картонды сзық қойынша кейіппен салу үшін қажет.
19	Фальцовщик	дана	1	7 жыл	ҰҰ БҚ, ӨңҚ және ЖОО әскери газеттері мен журналдарының редакциялары және баспаханалары.	Фальцовка-баспаханалық істе, кітап және кітапша басылымдарды алу үшін фальцталған дәптерлердің беттерін тізбектеп орналастыруды сактай отырып, шамалы көлемде және форматта парапттарды дәптерлерге қабаттау үрдісі.
						Парарапттарды топтау полиграфия өндірісіндегі

20	Парақты топтау күралы	дана	1	7 жыл	ҰҰ БҚ, ӨңҚ және ЖОО әскери газеттері мен журналдарының редакциялары және баспаханалары.	басылып шыққаннан кейінгі үдеріске жатады. Оның мәні басылған парактар мен фальцталған дәптерлерді одан әрі өңдеу үшін белгілі бірізділікке сұрыптаудан тұрады.
21	Түптегіш (қысқыш) пресс	дана	1	7 жыл	ҰҰ БҚ, ӨңҚ және ЖОО әскери газеттері мен журналдарының редакциялары және баспаханалары.	Кітапты мұқабада престеу немесе кітаптарды қысу – түптелген қақпақтарға кітап блоктарын салғаннан кейінгі түптегіш үдеріс: 30-50 см биіктікпен буманы пресспен араластырады және белгілі тәжірибелі жолмен ұзак уақытқа дейінгі қысымда (кітаптар кепкенге дейін) үстайды.
22	А-3 толық түсті бакылаушысы бар кіші баспахана	дана	1	7 жыл	ҰҰ БҚ, ӨңҚ және ЖОО әскери газеттері мен журналдарының редакциялары және баспаханалары.	Өте қысқа мерзімдерде көп емес тираждарды басу үшін таптырмайтын машина. Оның жұмысы үшін пленкаларды шығару және басу үшін нысандарды дайындау талап етілмейді. Машина өзі нысанын «куйдіреді», бұл уақытты үнемдейді (макетті алған сәттен бастап баспа басылмағанға дейін 20-30 минут өтеді).
23	Бір секциялы оффсеттік басу машинасы	дана	1	7 жыл	ҰҰ БҚ, ӨңҚ және ЖОО әскери газеттері мен журналдарының редакциялары және баспаханалары.	Оффсеттік басу машинасы – резенке ені арқылы материалдың үстінгі түрлішінімен тасымалданатын кескін құрылғысы. Сурет тұра, айналы емес. Оффсеттік баспа имидждік немесе кәдесін өнімдерін өңдеу үшін, сондай-ак этикалық, журналдық өнімдерді жасау үшін жарнама саласында кең қолданылады.
24	Гильотина	дана	1	7 жыл	ҰҰ БҚ, ӨңҚ және ЖОО әскери газеттері мен журналдарының редакциялары және баспаханалары.	Гильотина – әртүрлі жұмыстарды орындау кезінде жеткілікті жоғары өнімділікті және жақсы сапаны қамтамасыз ететін парактарды кесуге арналған құрылғы.
					ҰҰ БҚ, ӨңҚ және ЖОО әскери газеттері	Орайтын қорапшалардың қакпақшаларына, конверттерге, қағаз пакеттерге желімдік жолдарды жағу үшін, сондай-ак әртүрлі қағаздар мен

25	Желімжаққыш машина	дана	1	7 жыл	мен журналдарының редакциялары және баспаханалары.	картондардан жасалған әртүрлі көлемдегі орамдарды жинауға арналған электрлік үстел аппараты. Өнімділігі сафатына 2500 дана.
26	Қағаз кесетін машина	дана	1	7 жыл	ҰҰ БҚ, ӨңҚ және ЖОО әскери газеттері мен журналдарының редакциялары және баспаханалары.	Аппарат әртүрлі форматтағы қағаздарды кесу үшін, жылдық кітапшаларды, альбомдарды, кітаптарды, ашық хаттарды және т.б. қажетті көлемдегі қағаздарды кесу үшін қажет.
27	Көшіру-көбейту аппараты	жиынтық	1	7 жыл	ҰҰ БҚ, ӨңҚ және ЖОО әскери газеттері мен журналдарының редакциялары және баспаханалары.	Көшіру-көбейту аппараты-құжаттардың, фотосуреттердің, суреттердің және қағаздар мен басқа да материалдарда екі қалыпты кескіндердің көшірмелерін алуға арналған аппарат. Полиграфиялық машиналардан ерекшелігі кіші тиражды кітаптарды, кітапшаларды және т.б. дайындау үшін қолдануға болады.
28	Қағаз кескіш машинаға арналған қосалқы пышақ	дана	3	7 жыл	ҰҰ БҚ, ӨңҚ және ЖОО әскери газеттері мен журналдарының редакциялары және баспаханалары.	Қағаз кескіш машинаға арналған қосалқы пышақ.
29	Тігісі жоқ қысқышымен жұмсақ қаптағыштағы кітапшалар, кітаптар, журналдар жасау үшін жабдық	жиынтық	1	7 жыл	ҰҰ БҚ, ӨңҚ және ЖОО әскери газеттері мен журналдарының редакциялары және баспаханалары.	Орта және кіші баспаханалар жағдайларында жұмсақ мұқабалы кітаптар мен кітапшаларды дайындау үшін жабдық.
30	Бейнекамера	жиынтық	3	7 жыл	ҰҰ БҚ бейнестудиясы.	Қазақстан Республикасы Ұлттық ұланының шеңберінде өткізілетін деректі-оку фильмдерінің, бейнероликтердің, оку-жаттығулардың және іс-шаралардың бейне түсірілімдерін жүргізу үшін.
31	Цифрлық фотоаппарат	жиынтық	2	7 жыл	ҰҰ БҚ бейнестудиясы.	Фото түсірілімдерді, өткізілетін іс-шараларды, концерттік бағдарламаларды, деректі фильмдерді жүргізу, фото материалдарды жинау және фото өнімдерді өндөу үшін.
						Стационарлық студиялар шегінде түсірілімдер жүргізу

32	Монтаждық жабдық жиынтық		2	7 жыл	ҰҰ БҚ бейнестудиясы.	үшін. Тұсірілім орнына телехабарларды тасымалдау үшін және тұсірілім үдерісі мен сыртқы қабылдағыштарға (мониторлар, лед-экрандар) ӘБО (әскерлерді басқару орталығына) теледидар сигналдарын беруді жүзеге асыру үшін.
33	A3 фото-принтерлері	дана	2	7 жыл	ҰҰ БҚ бейнестудиясы.	
34	Клише жасауга арналған граверавалды автомат	дана	1	7 жыл	ҰҰ БҚ, ӨңҚ және ЖОО әскери газеттері мен журналдарының редакциялары және баспаханалары.	Ұлттық ұланның, өңірлік қолбасшылықтардың, әскери бөлімдердің клишелерін және символикасын өндіру үшін қажет.
35	Пластикалық пружиналармен кітапша жасаушы	дана	1	10 жыл	ҰҰ БҚ, ӨңҚ және ЖОО әскери газеттері мен журналдарының редакциялары және баспаханалары.	Кітапша жабдығы парактарды бекіту және қиуластыру операцияларын орындау жолымен көп бетті кітапшаларды, буклеттерді, журналдарды және дәптерлерді жедел дайындауга арналған.

№ 3 заттай норма

Қазақстан Республикасы Ұлттық ұланының әскери оркестрлерін қамтамасыз ету үшін музыкалық аспаптар мен мұліктер

p/c №	Атауы	Өлшем бірлігі	Норма бойынша тиісті		Пайдалану мерзімі	Заттай нормаларды қолдану саласы	Заттай нормаларды анықтауды және қолдануды нақтылайтын сипаттамалар
			Әскери бөлімдер мен ӘИ әскери оркестрлері	ҰҰ орталық оркестрі			
1	Флейта	дана	1	2	7 жыл		Музыкалық шығармаларды жеке, оркестр және ансамбль курамында орындау, жабық үй-жайларда да және ашық ауада да пайдаланылады.
2	(Флейта пикколо)	(дана	1	2	7 жыл		Цилиндр түтікті пішін, тесігі және қакпағы бар жоғары тембрлі үрмелі ағаш аспап. Кіші флейта кәдімгіден екі есе қысқа және октавадан жоғары естіледі.
3	Кларнет	дана	3	9	7 жыл		Тілшелі ағаш (пластикалық) бір таяқшасы бар музыкалық аспап.

4	Саксофон-альт	дана	2	2	7 жыл	
5	Саксофон-тенор	дана	1	1	7 жыл	Тілшелі үрмелі музикалық аспаптарға жататын таяқ үрмелі музикалық аспаптардың дыбыс шығару қандасты бойынша саксофонның едәуір таратылған төрт түрінің ең үлкені.
6	Валторна	дана	4	6	7 жыл	Қазақстан Республикасы Үлттық ұланының әскери оркестрлері
7	Труба	дана	2	2	7 жыл	Мыс музикалық үрмелі аспап – спиральдық бүгілген кең қонышты керней.
8	Кіші барабан	дана	1	1	5 жыл	Күшті, ұнді тембрлі үрмелі мыс музикалық аспап.
9	Тарелкалар	жұп	1	1	5 жыл	Белгісіз жоғары ұнді мембранофонға жататын соқпалы музикалық аспап. Оркестрдің негізгі соқпалы аспаптарының бірі.
10	Үлкен барабан	дана	1	1	5 жыл	Белгісіз жоғары ұнді соқпалы музикалық аспап. Құйма және кезекті созымды жолымен ерекше корытпалардан жасалған, дөңес кейіпті 2 дискіден тұрады. Тәрелке ортасында аспапты таспаға бекітуге арнайы тіреуішке бекітуге арналған тесігі бар.
11	Ұшбұрыш	дана	1	1	7 жыл	Төменгі көрсеткішті, белгісіз жоғары ұнді соқпалы музикалық аспап.
12	Бубен	дана	1	1	7 жыл	Иілген қалыптағы ұшбұрышты, метал шыбық түріндегі (әдетте құрыш немесе алюмин) соқпалы музикалық аспап. Бұрыштарының бірі ашық қалдырылған (шыбықтың соңы сүйкелген). Ұшбұрыш әлдекайда жоғары ұнді аспапқа жатады.
13	Кастаньеттер	дана	1	1	7 жыл	Соқпалы музикалық аспап. Бір тоғыншасы бар, аспаптың шығатын дыбысы металдық тәрелкелер немесе қоңырау болып табылады.
						Екі қақы пластинка-қабыршақтары бар, үстінгі бөліктерінің арасы баумен байланған, соқпалы музикалық аспап.

14	Литаврлар	жиынтық	1	1	7 жыл	Белгілі бір жоғары үнді соқпалы музыкалық аспап. Ашық жағы былғарымен немесе пластикпен тартылған, екі және одан да көп (бескес дейін) металл құтылар жүйесін қурайды.
15	Концерттік коныраушылар	дана	1	1	10 жыл	Симфониялық оркестрдің соқпалы музыкалық аспабы (идиофон). Рама-тіректе ілінген диаметрі 25–38 мм 12–38 цилиндрлік металл кернейлері бар жиынтық (білктігі шамамен 2 м).
16	Ксилофон	дана	1	1	7 жыл	Белгілі бір жоғары үнді соқпалы музыкалық аспап. Белгілі ноталардың күйіне келтірілген, әртүрлі ауқымды бірқатар ағаш кесектерінен тұрады.
17	Вибропон	дана	1	1	10 жыл	Белгілі жоғары үнді металл идиофонға жататын соқпалы музыкалық аспап.
18	Ү р у кондырғысы	ж-қ	1	1	7 жыл	Соқпалы музыкалық аспап. Ойнауга икемді барабандардан, тәрелкелерден және басқа да соқпалы аспаптардан тұрады.
19	Корнет	дана	3	5	7 жыл	Кернейді еске түсіретін, бірақ кең және қыска тұтігі бар, вентилдермен емес, ал пистондармен жабдықталған мыс үрмелі музыкалық аспап.
20	Тенор	дана	2	2	7 жыл	Белгілі жоғары үнді әртүрлі кең комензуралық аспаптар болып табылатын мыс үрмелі мүштік аспап.
21	Тромбон	дана	3	3	7 жыл	
22	Баритон	дана	1	1	7 жыл	
23	Туба	дана	2	3	7 жыл	
24	Концерттік пюпитрі	дана	20	35	7 жыл	Қазақстан Республикасы Үлттых ұланының әскери оркестрлері
25	Жорықтық пюпитрі	дана	20	35	7 жыл	
26	Дирижерлік пюпитрі	дана	1	1	7 жыл	
						Музыкалық шығармаларды сольно, оркестр және ансамбл құрамында орындау, жабық үй-жайларда да және ашық ауада да орындалады. Тілшелі үрмелі аспап. Екі

27	Гобой	дана	-	2	7 жыл	Қазақстан Республикасы Ұлттық ұланының әскери оркестрлері	буыннан және шағын қоныштан тұратын (үзындығы 59-61 см) ағаш шекті тутік. 20-дан астам оыйн тесіктері бар, ұлкен бөлігі қақпақшалармен жабылады.
28	Фагот	дана	-	1	7 жыл		Төмен көрсеткішті ағаш үрмелі музикалық аспап.
29	Дауыс ұлғайтқыш аппаратура	ж-к	1	1	7 жыл		Дыбысты күшеттүге арналған техникалық құрападар. Дыбыс тербелістері ара-қашықтықта дыбыстарды жеткізу үшін электрлікке айналатын құрал. Тырна тәріздес микрофондық тірек күшетпелі, тораптарына металл құйылған, биіктігі 100 -176 см, тырна 80 см.
30	Түғырлы микрофон	дана	2	2	7 жыл	Қазақстан Республикасы Ұлттық ұланының әскери оркестрлері	
31	Дирижерлік таяқшалар	дана	6	6		Қазақстан Республикасы Ұлттық ұланының әскери оркестрлері	Ағаш (пластмассалық) таяқша.

№ 4 заттай норма

**Қазақстан Республикасы Ұлттық ұланының Ән-би ансамблі үшін
музыкалық аспаптар, жабдықтар және басқа да мүліктер**

p/c №	Атауы	Өлшем бірлігі	Норма бойынша тиісті	Пайдалану мерзімі	Заттай нормаларды қолдану саласы	Заттай нормаларды анықтауды және қолдануды нақтылайтын сипаттамалар
			Ән-би ансамблі			
1	Рояль	дана	2	7 жыл	Қазақстан Республикасы Ұлттық ұланының Ән-би ансамблі	Музыкалық шығармаларды жеке, оркестр және ансамбль құрамында орындау, жабық үй-жайларда да және ашық ауада да орындалады. Музыкалық аспап, фортепианоның негізгі түрі, ішектері, декалары және механикалық бөлігі көлденен қорнласқан, корпусы қанат тәріздес, ал клавиштердің көмегімен ішектерден киіз балғалармен соққанда дыбыстар шығады.
2	Синтезатор	дана	4	7 жыл	Қазақстан Республикасы Ұлттық	Музыкалық шығармаларды жеке, оркестр және ансамбль құрамында орындау, жабық үй-жайларда да және ашық ауада да орындалады. Дыбыс толқындарының бір немесе бірнеше генераторының көмегімен

					ұланының Ән-би ансамблі	дыбысты синтездейтін электрондық музикалық аспап. Қажетті дыбыс электрлік сигнал қасиеттерінің өзгеруі есебінен жетеді.
3	Флейта	дана	2	7 жыл	Қазақстан Республикасы Ұлттық ұланының Ән-би ансамблі	Музикалық шығармаларды жеке, оркестр және ансамбль құрамында орындау, жабық үй-жайларда да және ашық аудида да орындалады. Тесіктемен және қалпактармен жұмыр тұтік тәріздес жоғары тембрлі ағаш үрмелі аспап. Кіші флейта әдеттеңіден екі есе қысқа және дыбысталуы октавадан жоғары.
4	Ұрмалы кондырғы	жиынтық	2	7 жыл	Қазақстан Республикасы Ұлттық ұланының Ән-би ансамблі	Соқпалы музикалық аспап. Ойнауга ыңғайлы барабандардың, тәрелкелердің және басқа да соқпалы аспаптардың жиынтығы.
5	Электрогитара (соло)	дана	1	7 жыл	Қазақстан Республикасы Ұлттық ұланының Ән-би ансамблі	Ішекті шертпелі музикалық аспап, мыс ішекті тербелісінің электр тоғы тербелісіне айналатын, тегіс корпусты және электрлік дыбыс түсіргіш гитараның бір түрі.
6	Электрогитара (ритм)	дана	2	7 жыл	Қазақстан Республикасы Ұлттық ұланының Ән-би ансамблі	
7	Электрогитара (бас)	дана	7	7 жыл	Қазақстан Республикасы Ұлттық ұланының Ән-би ансамблі	
8	Литаврлар	жиынтық	1	7 жыл	Қазақстан Республикасы Ұлттық ұланының Ән-би ансамблі	Белгілі бір жоғары үнді соқпалы музикалық аспап. Ашық жағы былғарымен немесе пластикпен тартылған, екі және одан да көп (беске дейін) металл құтылар жүйесі.
9	Флейта (пикколо)	дана	3	7 жыл	Қазақстан Республикасы Ұлттық ұланының Ән-би ансамблі	Цилиндр тұтікті пішіні, тесігі және қақпағы бар, жоғары тембрлі үрмелі аспап.
10	Оркестрлік көрнейлер	дана	4	7 жыл	Қазақстан Республикасы Ұлттық ұланының Ән-би ансамблі	Күшті, үнді тембрлі үрмелі мыс музикалық аспабы.
11	Тромбон	дана	4	7 жыл	Қазақстан Республикасы Ұлттық ұланының Ән-би ансамблі	Белгілі бір жоғары үнді кең комензуралық аспаптардың бірі болып табылатын мыс үрмелі мүштік аспап.
12	Саксофон альт	дана	2	7 жыл	Қазақстан Республикасы Ұлттық ұланының Ән-би ансамблі	Тілшелі үрмелі ағаш музикалық аспаптарға жататын дыбыс шығару қағидасы бойынша таяқшалы үрмелі музикалық аспап саксофонның едәуір тараған төрт түрінің ең үлкені.
13	Саксофон тенор	дана	2	7 жыл	Қазақстан Республикасы Ұлттық ұланының Ән-би ансамблі	
14	Саксофон баритон	дана	1	7 жыл	Қазақстан Республикасы Ұлттық ұланының Ән-би ансамблі	
15	Саксофон сопрано	дана	1	7 жыл	Қазақстан Республикасы Ұлттық ұланының Ән-би ансамблі	
16	Гобой	дана	2	7 жыл	Қазақстан Республикасы Ұлттық ұланының Ән-би ансамблі	Тілшелі үрмелі аспап. Екі буыннан және шағын қоныштан тұратын, (ұзындығы 59-61 см) ағаш шекті тұтік. 20-дан астам ойын тесігі бар, үлкен бөлігі қақпақшалармен жабылады.
					Қазақстан Республикасы	

17	Кларнет	дана	3	7 жыл	Ұлттық ұланының Ән-би ансамблі	Бір таяқшасы бар тілшелі ағаш (пластикалық) үрмелі музикалық аспап.
18	Скрипка	дана	4	7 жыл	Қазақстан Республикасы Ұлттық ұланының Ән-би ансамблі	Жеке аспап ретінде сондай-ақ топтада, академиялық және эстрадалық музикада қолданылады. Жоғары көрсеткішті ішекті ысқы музикалық аспап. g, d1,a1,e2 (соль кіші октавамен, ре, ля бірінші октавамен, ми екінші) түбіртек бойынша күйге келтірілген төрт ішегі бар.
19	Альт	дана	2	7 жыл	Қазақстан Республикасы Ұлттық ұланының Ән-би ансамблі	Жеке аспап ретінде, сондай-ақ топтада, академиялық және эстрадалық музикада қолданылады. Осындаған жабдығы бар, скрипкаға ұқсас, бірақ бірнеше үлкен көлемде, тәмен көрсеткіште дыбысталатын, ішекті-ысқы музикалық аспап. Альттың ішектері скрипкадан тәмен квінтқа және октавадан жоғары күйге келтірілген.
20	Виолончель	дана	2	7 жыл	Қазақстан Республикасы Ұлттық ұланының Ән-би ансамблі	Жеке аспап ретінде сондай-ақ топтада, академиялық және эстрадалық музикада қолданылады. Бастық және тенорлық көрсеткіштің ішекті ысқы музикалық аспап, скрипка немесе альт сияқты осылай құрылған, бірақта үлкен көлемді.
21	Контрабас	дана	2	7 жыл	Қазақстан Республикасы Ұлттық ұланының Ән-би ансамблі	Ең тәмен көрсеткішті ішекті ысқы музикалық аспап.
22	Фагот	дана	1	7 жыл	Қазақстан Республикасы Ұлттық ұланының Ән-би ансамблі	Тәмен көрсеткішті, ағаш үрмелі музикалық аспап.
23	В трубасы	дана	4	7 жыл	Қазақстан Республикасы Ұлттық ұланының Ән-би ансамблі	Күшті, ұнді тембрлі үрмелі мыс музикалық аспабы.
24	Ксилофон	дана	2	7 жыл	Қазақстан Республикасы	Белгілі бір жоғары ұнді соқпалы музикалық аспап. Белгілі ноталардың

					Ұлттық ұланының Ән-би ансамблі	күйіне келтірілген бірқатар ауқымды ағаш кесектерінен тұрады.
25	Прима қобыз	дана	2	7 жыл	Қазақстан Республикасы Ұлттық ұланының Ән-би ансамблі	Қазақтың ұлттық ішекті ысқы музикалық аспабы.
26	Әмбебап тестер	дана	1	7 жыл	Қазақстан Республикасы Ұлттық ұланының Ән-би ансамблі	RJ-45, 12 және BNC алмалы-салмалы магистралдық желілер мен патчкордтарды тексеруге арналған әмбебап құрал. Құрылғы қарапайым кабельдік тестерден тұрады. Құрылғы жеке болікке ажырату арқылы тестілеу кезінде кабельдік желілердің сонына жалғанатын, екі бірдей болімдерден қабылдаپ алудан тұрады.
27	Пиопитрлер	дана	40	7 жыл	Қазақстан Республикасы Ұлттық ұланының Ән-би ансамблі	Орында және қозғалыстағы ноталарға арналған тұғыр.
28	Ішектер	ж-к	40	5 жыл	Қазақстан Республикасы Ұлттық ұланының Ән-би ансамблі	Музикалық аспаптарда ойнау үшін. Гитараларға арналған ішектер.
29	Микрофондар (әртүрлі)	ж-к	12	7 жыл	Қазақстан Республикасы Ұлттық ұланының Ән-би ансамблі	Музикалық шығармаларды жеке, оркестр және ансамбль құрамында орындау, жабық үй-жайларда да және ашық ауда да орындалады. Дыбыс тербелістері ара қашықтықта дыбыстарды жеткізу үшін электрлік айналатын құрал.
30	Дауыс зорайтуға және жазып алуға арналған микшерлік пульт	ж-к	4	7 жыл	Қазақстан Республикасы Ұлттық ұланының Ән-би ансамблі	Дыбыс сигналдарының мәліметтері: бір немесе одан көп шығыска бірнеше көздерді қосуға арналған электрондық құрылғы. Сондай-ақ мишкерлік пульттің көмегімен сигналдардың бағыттары жүзеге асырылады.
31	Ритм бокс	дана	2	7 жыл	Қазақстан Республикасы Ұлттық ұланының Ән-би ансамблі	Дыбыс студия мен эстрадалық топта қолданылады. Соқпалы синтезатордың қарқынды, жалпы тембрді (жоғары жиілік) өзгеруінің, барабандардың, қылдардың, тәрелкелердің және жалпы дауыс қаттылығының жеке косылу мүмкіншілігімен әртүрлі стилдердегі престік ыргактары бар.

						Сондай-ақ клавишаның бастау-токтау және стиль вариацияларының түймешелері бар.
32	Домбыра – бас	дана	4	7 жыл	Қазақстан Республикасы Ұлттық ұланының Ән-би ансамблі	Жеке аспап құрал ретінде, сондай-ақ топта да, фольклорлық және эстрадалық музыкада қолданылады. Қолмен жасалған ішекті шертпелі музыкалық аспап.
33	Қыл қобыз	дана	2	7 жыл	Қазақстан Республикасы Ұлттық ұланының Ән-би ансамблі	Жеке құрал ретінде, сондай-ақ топта да, фольклорлық және эстрадалық музыкада қолданылады. Қазақтың ұлттық ішекті ыскы музыкалық аспабы.
34	Бас қобыз	дана	1	7 жыл	Қазақстан Республикасы Ұлттық ұланының Ән-би ансамблі	Жеке аспап құрал ретінде, сондай-ақ топта да, фольклорлық және эстрадалық музыкада қолданылады. Қазақтың ұлттық ішекті ыскы музыкалық аспабы.
35	Шертер	дана	1	7 жыл		Қазақстан Республикасы Ұлттық ұланының Ән-би ансамблі
36	Жетіген	дана	1	7 жыл	Қазақстан Республикасы Ұлттық ұланының Ән-би ансамблі	Гусли пішінін немесе жатқан арфанды еске түсіретін, қазақтың көне жеті ішекті шертпелі аспабы.
37	Аса таяқ	дана	1	7 жыл		Дыбысталуы жоғары соқпалы музыкалық аспап.
38	Дауылпыз	дана	1	7 жыл	Қазақстан Республикасы Ұлттық ұланының Ән-би ансамблі	Қазақтың соқпалы түрдегі көне музыкалық аспабы.
39	Саз сырнай	дана	1	7 жыл	Қазақстан Республикасы Ұлттық ұланының Ән-би ансамблі	Балшықтан жасалған үрмелі музыкалық аспап. Оның барлық тесіктері дыбыс шығару үшін.
40	Шаң қобыз	дана	1	7 жыл	Қазақстан Республикасы Ұлттық ұланының Ән-би ансамблі	Музыкалық аспап. Дыбыс шығаратын тілшелі музыкалық аспаптарға жатады. Ойнаған кезде тіске немесе ерінге қысады, ауыз күйсі дыбыс көтергішінің рөлін ойнайды.
41	Акустикалық әсерлі кондырылар	жыныстық	2	7 жыл	Қазақстан Республикасы Ұлттық ұланының Ән-би ансамблі	Концерттер өткізуде және дыбыс студиясында жазуда пайдаланылады. Микрофондардан, магнитафондардан және басқа да көздерден төмөнгі жиілік сигналдарды күштейтуге арналған. Ол эстрадалық музыкалық ансамбльдердің құрамындағы жұмысықа есептелген.
42	Маримба	дана	1	7 жыл	Қазақстан Республикасы Ұлттық	Тоқпактармен ұру бойынша ағаш кесектерінің рамаларында бекітілген, клавиатуралық соқпалы музыкалық аспап, ксилофон тектес. Маримбаның ксилофоннан ерекшелігі – әрбір

				ұланының Ән-би ансамблі	тоқпакпен шығарылатын дыбыс ағаш немесе металл дыбыс көтергішімен күштіледі.
43	Клавишалар қоятын тұғыр	жиынтық	4	7 жыл	Қазақстан Республикасы Ұлттық ұланының Ән-би ансамблі
44	Микрофондарға арналған таған	дана	40	7 жыл	Қазақстан Республикасы Ұлттық ұланының Ән-би ансамблі

№ 5 заттай норма

ЖЫЛЖЫМАЛЫ АҚПАРАТТЫҚ КЕШЕН, ДЫБЫС ТАРАТУ СТАНЦИЯСЫ

P/c №	Атауы	Өлшем бірлігі	Норма бойынша тиісті	Пайдалану мерзімі	Заттай нормаларды қолдану саласы	Заттай нормаларды анықтауды және қолдануды нақтылайтын сипаттамалар
1	2	3	4	5	6	7
1	Жылжымалы ақпараттық кешен	жиынтық	1	12 жыл	МТО, клуб.	Жылжымалы ақпараттық кешен - әскери қызметшілердің бос уақытын үйимдастыруға және далалық жағдайларда ақпараттық жұмыстарды техникалық қамтамасыз етуге арналған (КАМАЗ 41310 базасында).
2	Дыбыс тарату станциясы	жиынтық	1	12 жыл	МТО, клуб.	Дыбыс тарату станциясы - негізгі және алып шығаратын дауыс зорайтқыш арқылы, сондай-ақ қозғалыста және тұрақта УҚТ ҚТ радиостанциялары арқылы далалық жағдайларда сөз сөйлеу және музикалық хабарларды жүргізуге арналған. Соғыс жағдайларында әскерлерге және қарсылас халыққа ауызша насихаттарды жүргізуді, өзінің әскерлеріне ақпараттар мен командаларды беруді қамтамасыз етеді.